

Athchúrsáil

Le hAilbhe Ní Ghearbhuigh

Foghlaim

An Chomhairle um Cúideachas
Gaeilteachta & Gaelscolaíochta

Athchúrsáil

Le hAilbhe Ní Ghearbhuigh

Ag siúl dom lá
stopas go pointeáilte
ag ionad athchúrsála

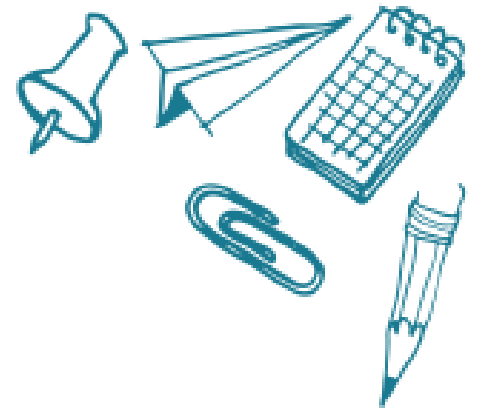
M'éadaí
bhaineas díom
is do chaith
san ártach iad

mo chraiceann,
scaoileas díom,
sraith bhán, gan úsáid,

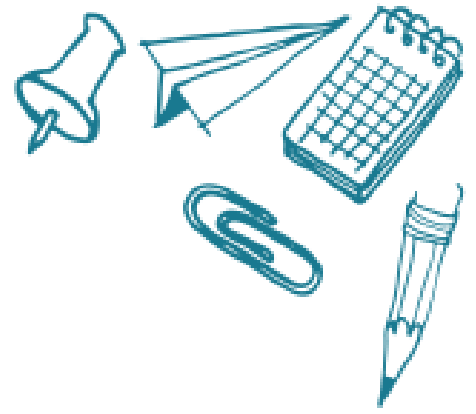
Mo chnámha,
do bhriseas
ina mionphíosáí
d'fhonn a mbrú
tríd an bpoillín

Mo chuid orgán
-croí san áireamh-
dhein díobh
brúitín blasta

Ní ar son caomhnú,
an dtuigeann tú
ach ath-mhúnlú
go ndéanfar díom
bábóg shimplí
go snasta.

Athchúrsáil

Gluais

Stopas = stop mé

Go pointeáilte = go cruinn

Ionad athchúrsála = áit a dtugann tú éadaí, buidéal agus mar sin chun iad a athchruthú

Bhaineas díom = bhain mé díom

Árthach = soitheach

Mionphíosaí = píosaí beaga bídeacha Tríd an bpoillín = trí pholl beag

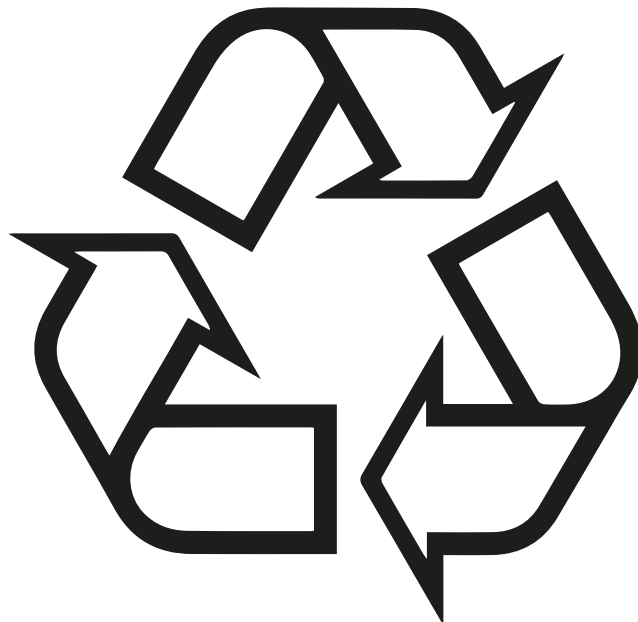
Dhein díobh/brúitín blasta = rinne mé iad a fháisceadh agus a mheascadh le chéile

Brúitín = bia nó ábhar atá brúite le chéile cosúil le prátaí brúite

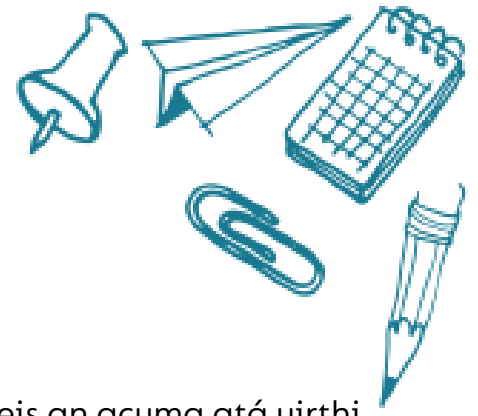
Ath-mhúnlú = rud a athchuthú arís

Babóg shimplí = breagán beag atá cosúil le cailín gan ghuth

Go snasta = go deas/go hálainn

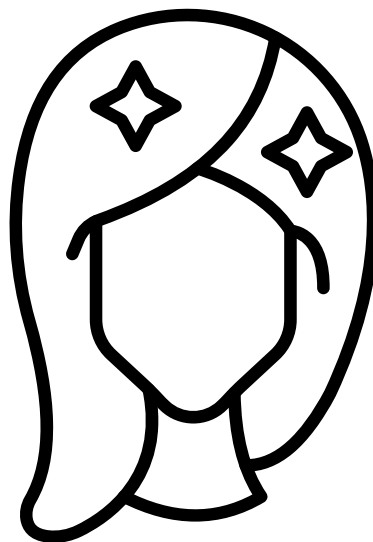

Athchúrsáil

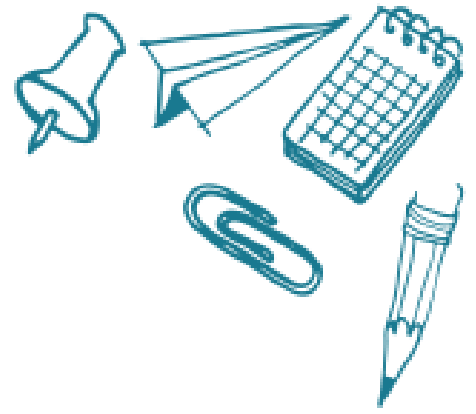

Príomhphointí an dáin

- Is léir go bhfuil an file an-mhíshona sa dán seo. Níl sí sásta leis an gcuma atá uirthi.
- Tá sí ag siúl léi lá amháin agus feiceann sí ionad athchúrsála.
- Beartaíonn sí stopadh ann.
- Cuireann an chuma atá uirthi déistin uirthi, mar sin, beartaíonn sí í féin a athchúrsáil ar nós píosa bruscair. Tá sí ag iarraidh a bheith go hálainn cosúil le gach duine eile. Tá an-bhrú uirthi, is léir.
- Ní maith léi a héadaí, mar sin, baineann sí a cuid éadaigh di agus cuireann sí isteach sa bhosca athchúrsála iad.
- Ní thaitníonn a craiceann léi, mar sin, baineann sí di é agus caitheann sí isteach sa bhosca athchúrsála é leis na héadaí.
- Briseann sí a cuid cnámh ionas gur féidir léi iad a bhrú isteach sa bhosca freisin.
- Déanann sí a cuid organ agus a croí a bhrú ionas gur féidir léi iad a shá isteach.
- Ar deireadh, níl an file fágtha agus tuigimid go dteastaíonn uaithi athrú go mór. Ba mhaith léi a bheith iomlán difriúil. Ba mhian léi a bheith ina bábóg fhoirfe cosúil leis na mainicíní agus aisteoirí áille nach bhfuil locht ná smál orthu.
- Is cailín atá ar thóir foirfeachta agus áilleachta atá ag labhairt sa dán seo. Is mór an trua é go gceapann sí go gacithfidh sí í féin a scriosadh chun teach tar fhoirfeacht.
- Is áilleacht éadomhain atá á lorg ag an gcailín seo. Tá sí ag lorg áilleacht fhisciúil, níl sí sa tóir ar áilleacht nádúrtha.

Athchúrsáil

Gníomhaíochtaí

1. Cén fáth a stopann an file ag an ionad athchúrsála?
2. Céard é an chéad rud a bhaineann sí di féin?
3. Céard a scaoileann sí di féin?
4. Cén fáth a ndéanann an file iarracht a cuid cnámh, organ agus croí a bhrú isteach sa bhosca athchúrsála?
5. An bhfuil trua agat don fhile ag deireadh an dáin seo? Cén fáth?
6. An gceapann tú gur dán do dhaoine óga nó do sheandaoine é an dán seo? Tabhair fáth le do fhreagra.

Aimsigh sampla amháin de na teicnící fileata seo sa dán agus mínigh é.

Véarsa

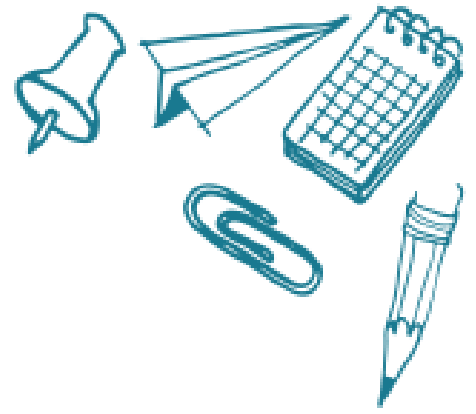
Meafar

Áibhéil

Íomhá

Athchúrsáil

Le hAilbhe Ní Ghearbhuigh

An Chéad Phearsa

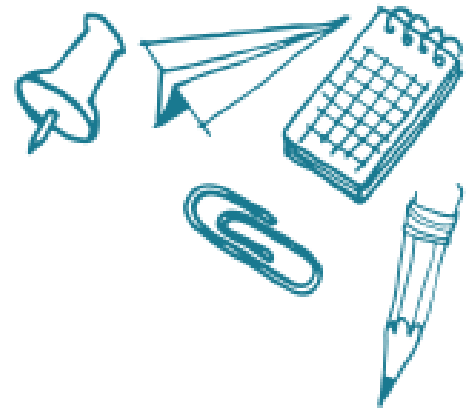
Uaim

Úrsárú

Sioscadh

Athchúrsáil

Le hAilbhe Ní Ghearbhuigh

Ríomhphost chuig Ailbhe

Do: ailbhenighearbhuigh@filíocht.ie

Ó: taranicheallaigh@scoil.ie

Ábhar: Athchúrsáil

Dáta: 10 Márta 2026

A Ailbhe, a chara,

Is é do bheatha. Tara is ainm dom. Is scoláire sa tríú bliain i gColáiste Mhuire mé. An tseachtain seo caite léigh é do dhán 'Athchúrsáil' le mo rang Gaeilge agus chuaigh sé l bhfeidhm go mór orm. Caithfidh mé a rá gur mhúscail an dán a lán smaointe agus mothúchán ionam agus ní féidir liom dearmad a dhéanamh ar do chuid meafar. Is cailín óg mé freisin agus bím ag iarraidh a bheith foirfe cosúil leis na mná áille ar Instagram nó na daoine ar TikTok. Tá a fhios agam gur mainicíní a bhfórmhór díobh agus gur post atá ann dóibh a bheith álainn agus dathúil ach fós féin mothaím an-bhrú go deo a bheith cosúil leo. Uaireanta, teastaíonn uaim dath mo chuid gruaige a athrú nó simideadh a chaitheamh agus mé ag imirt peile le mo chairde. Tar éis dom an dán seo a léamh le mo rang áfach, thuig mé go mothaíonn mo chairde díreach mar an gcéanna agus gur seafóid atá sna smaointe sin! Táimid ar fad ag fulaingt leis an mbrú céanna. Theastaigh uaim an ríomhphost seo a scríobh agus a sheoladh chugat le rá leat go bhfuil tú go hálainn mar atá tú. Ceapaim gur duine den scoth thú, tá an oiread sin bainte amach agat. Táimid ar fad sa bhád céanna, ná ceap gur tú an t-aon chailín a bhraitheann an brú seo. Go raibh míle maith agat as an dán tábhachtach seo a chumadh. Ceapaim go dtabharfaidh an dán a lán misnigh do chailíní ar mo nós féin.

Ó do chara,

Tara.

